

การศึกษาผลการบูรณาการเสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอนวิชาการวาดเส้นพื้นฐาน
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต

**A Study of the Integration of Classical Music in Teaching and Learning of Basic Drawing of
First Year Undergraduate Students, Faculty of Art and Design, Rangsit University**

เบญจวรรณ ภูมิผดดิน

Benchawan Ghoummedin

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

*Graduate student in Master of Education (Curriculum and Instruction) Faculty of Education, Rangsit University, Phahonyothin Rd.,
Lak-hok, Patumtanee, Thailand 12000*

Email: hashamshereen@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลบูรณาการเสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอนวิชาการวาดเส้นพื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปรียบเทียบผลการวาดเส้นพื้นฐานของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้เกิดผลลัพธ์ที่ตามมาจากการทดลอง ทั้งด้านความคิดเห็นต่อการมีสมาธิในการวาดเส้นพื้นฐาน โดยมีเสียงดนตรีคลาสสิกประกอบ ผลการวิจัยพบว่า เสียงดนตรีคลาสสิกไม่ส่งผลต่อผลงานการวาดเส้นแต่มีผลด้านสมาธิ จากการทดลอง กลุ่มนักศึกษากลุ่มเป้าหมายพบว่า ความสามารถในการใช้ระยะเวลาในการวาดภาพได้เสร็จภายในคาบเรียน มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่แสดงว่าดนตรีคลาสสิก สามารถพัฒนาสมาธิในการวาดเส้น แต่ไม่ส่งผลต่อผลงานการวาดเส้นให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: ดนตรีคลาสสิก

Abstract

The purpose of this research is to study the integration of classical music in the teaching and learning of basic drawing of a first year undergraduate student at the Faculty of Art and Design, Rangsit University. The goal was to compare the result of basic drawing between a sample and control group identified by the opinion on concentration change while playing classical music in the basic drawing class. The result of this analysis was that

classical music does not affect the basic drawing assignment but was useful to the concentration of both groups. Moreover, the capability to finish their assignment on time was significantly different.

Keyword : classical music

1. บทนำ

การวาดเส้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของการเรียนรู้วิชาศิลปะและการออกแบบทุกแขนง เป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดความคิด จินตนาการให้ปรากฏออกมาใกล้เคียงกับสิ่งที่อยู่ภายในใจอย่างชัดเจน และสมบูรณ์แบบที่สุด การเรียนวิชาวาดเส้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาสมาธิ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียนเป็นอย่างมาก อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนว่าสามารถเข้าใจและเรียนรู้ศิลปะได้มากน้อยเพียงใด (ณรุทธ์ สุทธจิตร์, 2541) เพลงคลาสสิกเป็นทางเลือกใหม่ของการพัฒนาศักยภาพสมอง ให้เกิดความเพิ่มพูนความทรงจำ และความเฉลียวฉลาด (อริยะ สุพรรณเกษัช, 2543) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศาสตร์ที่เกี่ยวกับงานศิลปะและด้านดนตรีคลาสสิกที่นำมาใช้ในการศึกษา จะเห็นได้ว่า ดนตรีคลาสสิกสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะด้านศิลปะ ผู้เรียนจะแสดงออกทางด้านความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ มีอารมณ์ผ่อนคลาย และมีสมาธิในการวาดเส้นในชั่วโมงศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอนวิชาการวาดเส้นพื้นฐาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต

2. เพื่อเปรียบเทียบผลงานการวาดเส้น ของนักศึกษา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยทดลองแบบสองกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการเรียนการสอนวิชาวาดเส้นพื้นฐาน โดยใช้ดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.2 การออกแบบวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง ที่มีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ กลุ่มทดลองใช้เสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอน

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็น นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน วิชาวาดเส้นพื้นฐาน ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 58 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาวาดเส้นพื้นฐาน เช่น เทคนิคการใช้อุปกรณ์การวาดเส้น โครงสร้างของรูปทรง การจัดองค์ประกอบของภาพ แสงและเงา เป็นต้น

3.4.2. เพลงดนตรีคลาสสิกชื่อชุด photographic music (อริยะ สุพรรณเกษัช, 2543)

3.4.3. แบบประเมินผลการเรียนวาดเส้นพื้นฐาน ทำายคาบเรียนเป็นแบบกำหนดเกณฑ์ (rubric) โดยประเมินจากภาพวาดที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด โคนมีผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

3.4.4. แบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอน การวาดเส้นพื้นฐาน

3.4.5. แบบประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เกี่ยวกับการทำกิจกรรมวาดเส้นพื้นฐาน โดยมีดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอน

3.5 การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พบว่ามีประสบการณ์พอกัน แต่มีสัดส่วนของเพศ หญิง/ชาย ตรงข้ามกัน ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	9	64.8	5	35.2
หญิง	5	35.2	9	64.8
รวม	14	100	14	100
เคยเรียนวาดเส้นพื้นฐานมาก่อน				
เคย	9	64.8	9	64.8
ไม่เคย	5	35.2	5	35.2
รวม	14	100	14	100

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า กลุ่มควบคุม(เรียนปกติ) เป็นเพศชาย 9 คน และเป็นเพศหญิง 5 คน กลุ่มทดลอง (ใช้ดนตรีคลาสสิก) เป็นเพศชาย 5 คน เพศหญิง 9 คน เคยเรียนวาดเส้นพื้นฐานมาก่อนพบว่า กลุ่ม

ควบคุมและกลุ่มทดลอง มีผู้เคยเรียนวาดเส้นพื้นฐานมาก่อน จำนวน 9 คน และไม่เคยเรียนวาดเส้นพื้นฐานมาก่อน 5 คน

4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลงานระหว่างนักศึกษา กลุ่มควบคุม และ กลุ่มทดลอง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้เสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอนวิชาวาดเส้นพื้นฐาน ไม่ส่งผลต่อผลงานการวาดเส้น แต่มีผลทางด้านสมาธิแทน

4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา ก่อนและหลังการเรียน

ด้านเจตคติก่อน และหลังการทดลองมีค่า significant level มากกว่า 0.05 ซึ่งเท่ากับ 0.66 และ 0.69 ตามลำดับ จึงปฏิเสธสมมติฐานงานวิจัย สรุปได้ว่าในภาพรวมด้านเจตคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกันทั้งก่อน และหลังการทดลอง เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินในการวาดภาพ มีความตั้งใจในการวาดภาพ รู้สึกสงบเวลาวาดภาพ และมีสมาธิในการวาดภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 ตารางสรุปการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลอง

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.ชอบฟังเพลงในระหว่างทำงาน	13	93%
2.ทำให้มีสมาธิ	6	43%
3.ทำงานได้เรื่อยๆ	6	43%
4.ใจเย็น	3	21%
5.ง่วงนอน	1	7%

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่ามีนักศึกษาที่ชอบฟังเพลงในระหว่างทำงาน 93% คิดว่าดนตรีทำให้มีสมาธิ

43% คนตรีทำให้สามารถทำงานได้เรื่อยๆ 43% คนตรี
ทำให้ใจเย็น 21% คนตรีทำให้ง่วงนอน 7%

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้วิจัย

คาบที่	พฤติกรรมของ นักศึกษา	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คาบที่ 1	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	14	100	8	57
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	12	86	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	1	7	4	29
	4.ดื่มน้ำ	2	14	2	14
	5.งานเสร็จก่อน กำหนด	10	71	8	57
คาบที่ 2	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	12	86	12	86
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	12	86	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	1	7	4	29
	4.ดื่มน้ำ	2	14	2	14
	5.งานเสร็จก่อน กำหนด	10	71	12	86
คาบที่ 3	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	10	71	8	57
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	9	64	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	2	14	3	21
	4.ดื่มน้ำ	4	29	2	14
	5.งานเสร็จก่อน กำหนด	10	71	6	43
คาบที่ 4	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	12	86	12	86
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	12	86	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	1	7	2	14
	4.ดื่มน้ำ	2	14	2	14

พฤติกรรมของ นักศึกษา	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5.งานเสร็จก่อน กำหนด	10	71	10	71%	
คาบที่ 5	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	10	71	8	57
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	10	71	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	3	21	5	36
	4.ดื่มน้ำ	2	14	3	21
	5.งานเสร็จก่อน กำหนด	14	100	14	100
คาบที่ 6	1.เข้าห้องเรียน พร้อมเพียงกัน	13	93	12	86
	2.เริ่มปฏิบัติอย่าง รวดเร็ว	13	93	8	57
	3.เข้าห้องน้ำ	3	21	4	29
	4.ดื่มน้ำ	2	14	2	14
	5.งานเสร็จก่อน กำหนด	14	100	14	100

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ห้องกลุ่มทดลองมีความพร้อมในการเริ่มวาดผลงานมากกว่า ห้องกลุ่มควบคุม ในขณะที่นักศึกษาในกลุ่มควบคุม เข้าออกห้องน้ำ และดื่มน้ำบ่อยกว่า นักเรียนห้องกลุ่มทดลอง จึงทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองส่วนมากวาดผลงานได้เสร็จก่อนเวลา

5. การอภิปรายผล

5.1 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้เสียงดนตรีคลาสสิกประกอบการเรียนการสอนวิชาการวาดเส้นพื้นฐาน ไม่ส่งผลต่อผลงานการวาดเส้น แต่มีผลทางด้านสมาธิ

5.2 ในภาพรวมด้านเจตคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันทั้งก่อน และหลังการทดลอง เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินในการวาดภาพ มีความตั้งใจในการวาดภาพ รู้สึกสงบเวลาวาดภาพ และมีสมาธิในการวาดภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

6. บทสรุป

การศึกษาเนื้อหาวิชาวาดเส้นพื้นฐาน ดนตรีคลาสสิกให้มีความแปลกใหม่และได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับพื้นฐานทัศนคติที่ดีต่อเพลงหรือดนตรีแนวคลาสสิก และอีกอย่างที่สำคัญคือการคำนึงถึงกิจกรรมที่นักศึกษาต้องทำท้ายคาบเรียน เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้การทดลองไม่สมบูรณ์แบบ

6.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.1.1 การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป

6.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสั้นเกินไป

6.1.3 สัดส่วนของเพศในกลุ่มทดลองแตกต่างกันมากเกินไปควรมีสัดส่วนที่เท่าๆกันเพื่อผลลัพธ์ที่มีความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์แบบ

6.1.4 นักศึกษามีกิจกรรมรับน้องท้ายคาบเรียน ทำให้เสียสมาธิในการทดลอง

7. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องมาจากความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือ อย่างดียิ่งจาก ดร. วราวรรณ สุวรรณผาดิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะอัน

เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.วิบูลย์ ตระกูลสูงัน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ร.ท.ดร.ไพบุรย์ อ่อนมั่ง ร.น. กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.มานิต บุญประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ นาย สุริยา ศรีสุภาพ อาจารย์ผู้สอนวิชาวาดเส้นเบื้องต้น (Basic Drawing) ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลอง และเก็บข้อมูล และขอบพระคุณน้องๆนักศึกษาชั้นปีที่1 ปีการศึกษา 2557 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิตทุกคนที่ให้ความร่วมมือ ระหว่างการดำเนินการวิจัย เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อกุณแม่ ผู้ให้กำเนิดที่ให้ความรักความอบอุ่น คอยห่วงใยเป็นกำลังใจ

8. เอกสารอ้างอิง

ณรุทธ์ สุทธิจิตร. กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

อริยะ สุพรรณเกษย์. พัฒนา E.Q. ด้วยเสียงเพลง.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2543.